

HANS JACOBS

VLIEG 60 KRACHTIGE VERHALEN EN
WERKVORMEN OM TE BEZINNEN

ICARUS.

VLIEG!

averbode

DE RIJKE BRAMENPLUKKER

(Lucas 12,13-20)

Op een avond trok een ontdekkingsreiziger door het woud. Hij was al lang niemand meer tegengekomen en erg blij dat hij een deur zag van een hut. Voor het eerst in dagen zou hij nog eens kunnen slapen met een dak boven zijn hoofd. Hij duwde de kleine wankelende deur open en stond glimlachend voor een kleine, arme en onverzorgde man. "Vriend", sprak hij, "wat eten en een bed, dat is al. Want ik heb honger en slaap. Versta je me?" Doch de arme man, die een bramenplukker was, zat doodsbleek op zijn stoel en zweeg. "Komaan", hernam de reiziger, "hier is een goudstuk. Dat maakt de tong wat losser." Nu rees de bramenplukker op. "Wezen", sprak hij moeilijk, "ik heb uw goud niet nodig. Daarom zweeg ik niet. Doch mag ik u eens betasten?" "Ga je gang", sprak de reiziger, die een vrolijk man was. En de bramenplukker betastte de reiziger; hij kneep hem in de neus, draaide zijn hoofd naar alle kanten, keek aandachtig in de mond en riep ten slotte: "Precies als ik! Precies als ik! Alles hetzelfde!" en hij omhelsde hem. "Wat ben jij een onnozeelaar", lachte de reiziger, zich losmakend, "heb je nog nooit een mens gezien?" "Ik ben niet alleen!", riep de bramenplukker, in de handen klappend, "ik ben niet alleen! Precies zulke benen!" en hij danste rond de tafel. "Kom", hernam de reiziger, "ik heb honger. Bedwing je een beetje." En hij zette zich aan tafel, nam een bord uit zijn kast en zette dit met een veelbetekenende klap voor zich neer.

"Welnu", zei hij, "laat eens wat zien." "Ja, ja!", riep de bramenplukker, "precies als ik! Juist hetzelfde!" en hij danste naar de provisiekast, haalde brood, worst en ontbijtkoek, en danste met dit alles om de tafel heen, wel driemaal. Toen ging hij zitten, haalde diep adem en zei: "Bedien u." De reiziger at zwijgend. Bij elke hap die hij deed, riep de bramenplukker verrukt: "Precies als ik!" Dat was in het begin wat hinderlijk, doch de reiziger had honger en at glimlachend door. Ten slotte hief hij het hoofd op; zijn oog viel op het goudstuk, zoals het daar lag, op de rand van de tafel. "Vriend", sprak hij, "waarom wilde je dat goudstuk niet van mij aannemen?" "Ik heb het niet nodig", antwoordde de bramenplukker eenvoudig, "ik heb diamanten." "Diamanten?", herhaalde de reiziger, "heb jij diamanten? Hoeveel?" "Precies weet ik het niet", sprak de bramenplukker peinzend, "een paar grasvelden vol." "Zeg het nog eens?" "Een paar grasvelden vol", herhaalde de bramenplukker. Ditmaal was het de reiziger, die doodsbleek op zijn stoel zat. "Man", riep hij ten slotte, "je bent schatrijk!" "Dat zei ik toch al", sprak de bramenplukker, "maar dat is niet alles. Ik heb nog wel andere dingen." "Noem nog eens wat, kameraad." "Ja", hernam de bramenplukker verlegen, "er is zo veel. Daar zijn bijvoorbeeld de spiegels." "Spiegels?", vroeg de reiziger gejaagd. "Ja", vervolgde de bramenplukker op dezelfde achteloze toon, "een paar duizend, ik heb ze nooit geteld. Sommige zijn zo groot dat je een dag nodig hebt om er omheen te lopen." "Vriend, waar liggen al die schatten?", vroeg de ontdekkingsreiziger. "In mijn huis." "Dat moet een paleis zijn!", stamelde de reiziger. "Het is ook een paleis", antwoordde de bramenplukker glimlachend, "ik heb het zelfs nooit helemaal bekeken, daarvoor is het te groot. Er zijn zuilengangen bij waarvan men het eind niet zien kan; duizenden slanke kolommen dragen het gewelf. Dat is een lust om te zien! Doch af en toe ontmoet men wijde, nog hogere portalen; het gewelf is daar niet groen, doch lichtblauw met witte vlekken." "Mozaïek dus?", vroeg de reiziger adem-

loos. "Ik weet niet wat u bedoelt", sprak de bramenplukker. De reiziger legde het moeilijke woord uit. "O, nee!", hernam de bramenplukker lachend, "dat is slechts kinderspel! Dat zou mij op den duur vervelen: altijd hetzelfde te bekijken. Nee, hier bewegen zich de figuren, zij trekken langzaam en statig voorbij, ja, zij vervormen zich tot de wonderlijkste gedaanten: ijsberen, winterlandschappen, en kabouters met baarden. Zelfs de kleuren veranderen: dan is het diepblauw, dan lichtgrijs, soms beide. Het is heerlijk om te zien; men wordt het nooit moe!" "Dat is ongelofelijk!", riep de reiziger, "ongelofelijk! En dat alles voor één man. Maar, maar je moet je toch wel eens eenzaam gevoelen tussen al die zuilen, galerijen en spiegels?" "O nee!", sprak de bramenplukker, "er is muziek genoeg, van alle kanten en de hele dag door." "Muziek?", riep de reiziger, "muziek? Kom, bramenplukker, nu maak je me wat wijs." "Nee, wezenlijk niet", verzekerde de bramenplukker, "de hele dag door, en telkens nieuwe liederen. Maar 's avonds worden de solo's gezongen. Daar heb ik een aparte zanger voor. U moet morgenavond eens luisteren. U blijft toch vannacht hier slapen?" "Nee", antwoordde de reiziger, zijn jas aantrekkend, "ik ga onmiddellijk door. Ik ben ontdekkingsreiziger. Dit is mijn grootste ontdekking. Ik ga het iedereen vertellen." "Dat moet u doen", sprak de bramenplukker, "ik heb mij al lang bezwaard gevoeld er zo heel alleen van te genieten. Maar blijf toch één nachtje! Dan zal ik u morgen alles zelf laten zien en kunt u het nog veel beter vertellen." "Nee", sprak de reiziger, "tijd is geld! Ik ga onmiddellijk door. Bedankt voor de ontbijtkoek. Adieu." Hij trok de deur achter zich toe en verdween in de nacht.

De bramenplukker snelde naar buiten, maar hij zag niets. "Wat jammer", mompelde hij, "tijd is geld! En hij had zoveel parels mogen hebben als een mens kan dragen. Reiziger, reiziger! Kom terug!" Maar de reiziger hoorde hem niet; hij sprong over sloten en heggen, zwom twee rivieren over, trok een donker

woud door en was in de stad. "Burgemeester", zei hij, "ik heb iets belangrijks te zeggen!" "Wel", sprak de burgemeester, "dat is prettig. Ga maar op het stadhuis staan." En de reiziger ging op het stadhuis staan. "Mensen!", riep hij, "willen jullie graag parels hebben?" "Jazeker!", riepen de mensen. "En voelt er iemand wat voor spiegels, zo groot als dit marktplein?" "Jazeker", riepen de mensen, "geef ze maar hier!" "En is er hier soms iemand die graag in een paleis wil wonen met groene zuilengangen en plafonds van beweegbaar mozaïek?" "Dat willen we best!", riepen de mensen, "waar staat het?" "Kom maar mee!", riep de ontdekkingsreiziger, "loop maar precies achter me aan! We hebben geen tijd te verliezen!" En ze trokken een donker woud door, zwommen twee rivieren over, sprongen over sloten en heggen, en waren bij de bramenplukker. "Bramenplukker!", riep de reiziger, "hier zijn we!" "Wat aardig!", riep de bramenplukker, "u laat er geen gras over groeien, dat moet ik zeggen. Hemeltjelief, wat hebt u daar een mensen bij u! Het zijn er wel een paar duizend! Wat gaat u daarmee beginnen?" "Wij komen de parels halen", sprak de burgemeester, naar voren tredend, "en wij gaan in het paleis wonen waar de zoldering van beweegbaar mozaïek is en de zuilen van groen smaragd. Wij komen luisteren naar de muziek en de spiegels moeten we ook hebben." "Wel, dat is heerlijk!", riep de bramenplukker, hem omhelzend, "ik ben zo blij dat jullie het ook waarderen! Dat jullie inzien hoe mooi dat alles is! Welkom, welkom! Ontbijtkoek heb ik niet zoveel, maar wel goed brood en fris water." "Wij moeten geen ontbijtkoek", sprak de burgemeester langzaam, "wij moeten parels." "Die krijgen jullie!", riep de bramenplukker, "zoveel als je dragen kunt. Wacht tot morgen!" "Kan het niet vanavond?", vroeg de burgemeester bezorgd, "tijd is geld!" "Nee", hernam de bramenplukker hoofdschuddend, "nu is het donker. En in het donker ziet men de parels niet. Maar morgenochtend vroeg zult u eens wat zien! Gaan jullie nu wat slapen, we hebben alle tijd." "Goed", sprak

de burgemeester, "slapen, mannen! We kunnen nog wel een nacht wachten!"

De volgende morgen lagen de velden glinsterend en flikkerend onder de rode hemel; aan elke grashalm, ook de kleinste, hingen prachtige, zilveren diamanten. Toen de zon opging, veranderden deze in topazen, smaragden en blauwe saffieren, stralend van licht, flonkerend van zuiverheid, schitterender dan aardse juwelen. En daartussen stonden de mensen en spraken over de parels die nu weldra gevonden zouden worden, hele grasvelden vol. Werd nu de bramenplukker maar wakker; ze hielden de ogen strak gevestigd op de kleine deur. Eindelijk ging ze open; de bramenplukker trad naar buiten en schouwde zwijgend over de velden; zijn ogen stonden vol tranen. "Jullie treffen het wel?", sprak hij zachtjes. "Wat zegt-ie?", mompelde de burgemeester. "Ik zeg: jullie treffen het wel", hernam de bramenplukker glimlachend, "zoveel parels liggen er anders nooit." "Ik zie geen parels", sprak de burgemeester. "Zien jullie geen parels?", vroeg de bramenplukker verbaasd. "Wij zien niets", riepen de mensen, "wij zien helemaal niets." De bramenplukker sloeg de handen in elkaar. "Wat hebben jullie toch slechte ogen!", riep hij uit, "kijk om je heen! Zie je het niet?" "Dat is dauw", sprak de burgemeester boos. "Dat - dat wist ik niet", stamelde de bramenplukker, "ik dacht -" "Waar zijn de zuilengangen?", vroeg de burgemeester kort. "Daar", fluisterde de bramenplukker. "Dat zijn bomen", antwoordde de burgemeester. "Waar is het mozaïek?" "Daar", sprak de bramenplukker. De burgemeester hief de ogen naar de purperen hemel. "Dat is lucht", zei hij, "gewoon lucht. Waar zijn de spiegels?" De bramenplukker wees zwijgend in de verte. "Dat zijn vijvers", sprak de burgemeester. "Waar is de muziek?" De bramenplukker stak de wijsvinger op; de burgemeester luisterde. Toen richtte hij zich op en sprak met een bittere glimlach: "Dat is een nachtegaal, onnozele! Een simpele nachtegaal!"

nen nog wel een

terend en flikke-
m, ook de klein-
en de zon opging,
blauwe saffieren,
schitterender dan
mensen en spraken
len worden, hele
maar wakker; ze
ie deur. Eindelijk
ten en schouwde
vol tranen. "Jul-
zegt-ie?", mom-
et wel", hernam
els liggen er an-
gemeester. "Zien
r verbaasd. "Wij
emaal niets." De
Wat hebben jullie
heen! Zie je het
boos. "Dat - dat
dacht -" "Waar
ter kort. "Daar",
n", antwoordde
r", sprak de bra-
aar de purperen
aar zijn de spie-
e verte. "Dat zijn
muziek?" De bra-
meester luisterde.
e glimlach: "Dat
egaal!"

"Wij zijn bedrogen. Wij zijn bedrogen!", schreeuwden de mensen. "Wij zijn bedrogen!" "Maar ik heb toch precies verteld zoals het is?!", riep de bramenplukker, "ik heb toch precies..."

"Hang hem op!", riepen de mensen, "hang hem toch op!" Toen 's avonds de nachtegaal zijn trillend lied begon, was er niemand om te luisteren. Want de bramenplukker hing juist een tak lager, dood.

Er wordt een lege stoel in het midden van de groep geplaatst. Op deze stoel zit telkens een ander denkbeeldig personage uit het verhaal. De groep stelt vragen aan het personage dat op dat moment op de stoel zit (soort van interview). Mensen van de groep, die zich even ingeleefd hebben in het personage en een antwoord weten, nemen plaats op de stoel en antwoorden. De vragen gaan over wat de personages voelen en waarom ze juist iets wel, of niet doen. De persoon op de stoel mag de vraag eventueel ook doorspelen naar een ander lid van de groep alvorens zelf te antwoorden. Zo blijft iedereen steeds betrokken.

EEN OUDE KRIUK

(Lucas 7, 36-50)

Een bediende was belast met de taak om elke dag voor zijn meester water te halen. Het dorp kende hem als de waterdrager. Hij droeg een houten juk over zijn schouders met aan elke kant een kruik. De ene kruik was gloednieuw. Ze was helemaal gaaf. De andere kruik was oud, vertoonde enkele barsten en verloor bij elke stap die de waterdrager zette water. Wanneer de waterdrager thuiskwam was de oude kruik vaak halfleeg terwijl uit de nieuwe kruik nog geen druppel water weg was.

Op een hete middag hield de oude kruik het niet meer uit. Ze zei tegen de waterdrager: "Meester, ik schaam me zo." De waterdrager keek verbaasd over zijn rechterschouder en vroeg: "Maar waarom dan?" "Ik kan niet langer in de schaduw van uw nieuwe kruik blijven staan. Hij vervoert twee keer zoveel water als ik." "Oh, maar dat wist ik al lang", antwoordde de waterdrager. "En toch gebruik ik jou liever", zei hij. "Zie je die prachtige bloemen langs de weg? Ik wed dat deze je nog niet eerder zijn opgevallen. Ze groeien enkel aan jouw kant. Ik heb daar een hele tijd geleden zaadjes gestrooid. Zonder het te weten heb je deze zaadjes en bloemen elke dag water gegeven. Ze maken mijn tocht mooier en binnenkort kan ik van hen een mooi boeket maken voor mijn meester."

De oude kruik zweeg een poos. Uit een barst liep er een kleine straal water. De oude kruik had die bloemen wel zien groeien,

maar dat hij daarom elke keer nog mee mocht en nog steeds bruikbaar was, was niet bij hem opgekomen. Vrolijk stapte het trio in de avondzon terug huiswaarts terwijl de oude kruik genoot van het zicht op de bloemenberm.

De groep wordt opgesteld in een hoefijzervorm. We doen een 'éénminuutwerkstuk'. Wat is het belangrijkste dat ik deze les geleerd heb? Wat vond ik moeilijk? Gedurende een minuut vat de groep de kern van de bezinning of les samen.